

Forord

Med baggrund i en samfundsmæssig udvikling, hvor særligt digitale teknologier, data og teknologiforståelse får stigende opmærksomhed i uddannelsessystemet, i skolen og i undervisning generelt, vil vi med dette nummer af Learning Tech give et aktuelt indblik i og diskutere forskellige didaktiske perspektiver og begrundelser for at inddrage teknologier i undervisningen. Afsættet for dette nummer er et ønske om at hæve blikket fra den nære undervisningspraksis og give plads til fokus på didaktiske refleksioner over teknologi i undervisningen samt de muligheder og begrænsninger, som teknologier giver i denne sammenhæng. Artiklerne i dette nummer har det til fælles, at de anlægger et kritisk-konstruktivt perspektiv på teknologi og dennes potentialer og begrænsninger i forbindelse med undervisning, uddannelse og læring.

De spørgsmål, vi ønsker at adressere med dette nummer, er blandt andre:

- Hvilke didaktiske begrundelser og implikationer er der forbundet med at benytte teknologi i undervisning og uddannelse?
- Fremmer og/eller hæmmer teknologier særlige formål i undervisning?
- Hvordan begrundes brug af data i undervisning?
- Kan teknologi bruges til understøttelse af elevers og studerendes dannelse?
- Hvilken betydning har teknologier for elevers deltagelse?

Nummeret indeholder 6 forskningsbidrag, som tilsammen anlægger et bredt perspektiv på teknologibegrebet og dets rolle i forskellige aspekter af pædagogisk og didaktisk praksis.

I de to første artikler sættes læreren i centrum for undersøgelser af, hvordan tilstedeværelsen af teknologi påvirker og udvikler lærerrollen. Først sætter Rasmussen og Mikkelsen fokus på, hvordan lærere forstår og håndterer den indholdsmæssige kompleksitet, der findes i projektorienteret undervisning. Gennem analyse af en række interviews når forfatterne frem til fund, som kaster lys på blandt andet digitale teknologiers betydning for forløbene og fokuserer på de krav, der stilles til teknologiernes funktioner og design i den sammenhæng.

Andersen tager i sin artikel fat i begrebet lærerautoritet og præsenterer en teoretisk analyse af, hvordan dette pædagogiske begreb påvirkes af tilstedeværelsen af digitale teknologier i klasseværelset. Herudover bidrager artiklen også med begrebslige redskaber til at reflektere over og planlægge, hvordan egen undervisning og autoritet kan påvirkes af og understøttes ved hjælp af teknologier.

I den tredje artikel præsenterer Kiær og Albrechtsen en undersøgelse af professionsetos i læsevejledningen med et særligt fokus på databrug. I analysen argumenteres der for, at lærerens brug af data indebærer udøvelsen af en professionsetos, hvor læsevejlederens faglige ansvar antager nye dimensioner i forbindelse med brugen af data.

I artikel 4 skifter fokus til et mere fagligt og fagdidaktisk perspektiv på teknologibegrebet, hvor Hachmann diskuterer begrebet computational literacy. I artiklen udfoldes en forståelse af begrebet som indeholdende tre sammenflettede aspekter: det kognitive, det sociale og det materielle. Artiklen afsluttes med to eksempler på computationel literacy i en skolekontekst, som diskuterer, hvordan materialitet her spiller en vigtig rolle i forhold til de stof- og indholdskriterier, der er afsæt for undervisningen.

I artikel 5 sætter Riis fokus på, hvordan forholdet mellem teori og praksis – og læring i forskellige kontekster – kan forstås og designes for. Med afsæt i grænsekrydsningsteori sættes der fokus på didaktiske designprincipper for grænsekrydsning i vekselluddannelse (her erhvervsuddannelser). Digital teknologi betragtes som medierende artefakter, der også har potentiale som grænseobjekter, hvis de vel at mærke anvendes som sådan.

Temanummeret afsluttes med en artikel af Jensen, som sætter fokus på literacybegrebet og relationen mellem literacy og digitale teknologier. Den overordnede tilgang er et posthumant perspektiv, og forfatteren argumenterer for, at der er behov for en opdateret tilgang til literacybegrebet. Artiklen tilbyder et teoretisk og filosofisk perspektiv på denne diskussion og introducerer bl.a. begrebet respons-abilitet som et alternativ til de mere udbredte begreber empowerment og myndiggørelse.

Temareaktionen

Anne-Mette Nortvig og Marianne Georgsen